

Faktablad - råd inför köp VÄRMEPUMPAR

Värmepumpar har blivit mycket populära i Sverige. I jämförelse med till exempel direktverkande el så minskar hushållet sin elanvändning avsevärt. Börjar du med att minska behovet av värme och varmvatten så minskar ditt klimatavtryck ännu mer.

En värmepump tar värmeenergin från berg, jord, sjö eller luft för att sedan höja värmen med hjälp av en kompressor till önskad temperatur, som sedan överförs till husets värmesystem. Värmepumpen har en el-patron som rycker in vid riktigt kalla dagar och stöttar systemet med värme. Det finns olika typer av värmepumpar och saker att ta hänsyn till vid installation. Vilken värmepump man väljer beror på hur stort utrymme den ska värma, husets egenskaper och vilket värmesystem som idag är installerat i huset och vilka förutsättningar som naturen runt huset erbjuder.

Det finns två huvudtyper av värmepumpar:

Den ena typen är värmepumpar för bergvärme, jordvärme, sjö och grundvattenvärme. De fungerar alla på samma sätt, men hämtar värmeenergin från olika källor. De ger ett system som både värmer huset och vattnet i en varmvattenberedare för husets kranar och duschar och passar för hus med ett stort värmebehov.

Den andra typen är luftvärmepumpar som i de flesta fallen är en kompletterade uppvärmning, men kräver annan uppvärmning som stöd. De passar bra i hus som saknar vattenburet värmesystem, de kallas luft-luftvärmepumpar, och passar bra till hus med öppen planlösning. Det finns även luft-vattenvärmepumpar som kan kopplas på ett vattenburet värmesystem. Eftersom de hämtar energi från uteluften är de effektivare i ett mildare klimat, dvs i södra och mellersta Sverige, men fungerar även i norra Sverige med något lägre verkningsgrad på grund av det bistrare klimatet. Investeringskostnaden är lägre för luftvärmepumpar än för berg-, jord-, sjö- och grundvattenvärmepumpar, men de täcker inte upp hela värmebehovet för huset.

VÄLJ EN AKTORISERAD ÅTERFÖRSÄLJARE

Det är viktigt att anlita en installatör som anpassar systemet efter husets behov. Välj helst en auktoriserad återförsäljare som har specialutbildning inom värmepumpar. För att välja rätt typ av värmepump till ditt hus behöver installatören veta detaljer om huset. Dessutom måste systemet dimensioneras rätt så värmepumpens storlek anpassas till omständigheterna för att inte ge onödigt stor investeringskostnad.

Det finns olika typer av värmepumpar. Vilken typ passar i ditt hus?

- Bergvärme
- Jordvärme
- Sjö- och grundvatten
- Luft-luft
- Luft-vatten
- Frånluft

VILKET SYSTEM PASSAR TILL DITT HUS?

Här är en rad frågor som behöver besvaras för att kunna välja rätt värmepump.

- Var i Sverige ligger huset? Eftersom utomhusklimatet skiljer sig åt i vårt avlånga land så är detta en viktig faktor.
- Vilken typ av uppvärmning har huset?
  - Direktverkande el. Saknar huset vattenburen värme är luft-luftvärmepump det lämpligaste alternativet.
  - Vattenburen elvärme/olja/ved/pellets/fjärrvärme?
- Hur mycket energi använder ditt hus idag? Vem bor i huset och har de speciella behov eller vanor som kräver mycket värme eller stora mängder varmvatten?
  - Är huset uppvärmt med el, olja, pellets eller fjärrvärme? Titta på de senaste årens fakturor.
  - Är huset uppvärmt med ved? Hur många m³ går det åt per år?
- Vad är det för typ av hus?
  - Är det ett enplans eller har huset flera våningar? Vind? Källare?
  - Storlek på uppvärmd yta?
  - Har huset en pool som ska värmas upp?
- Hur ser omgivningen ut?
  - Har huset en tomt som lämpar sig för jordvärme eller bergvärme? Närhet till sjö för sjövärme?
  - För luftvärmepump – finns det en lämplig plats för att placera utomhusdelen, gärna i söderläge? Undvik att placera den direkt under ett sovrumsfönster där ljudet kan störa.
  - För luft-luftvärmepump – hitta den lämpligaste platsen för inledningen för bästa effekt och värmespridning. Bäst placerat sitter inledningen i ett öppet, centralt läge nära utedelen.

ATT VÄLJA RÄTT PUMP TILL HUSET - ENERGIMÄRKNING

Alla uppvärmningssystem som säljs inom EU är energimärkta för att underlätta för konsumenten. Den gemensamma EU-märkningen gör det lättare att jämföra värmepumpar mot andra uppvärmningsalternativ. Klassificeringen visar hur effektivt systemet är i genomsnitt under ett års drift. Eftersom värmepumpar producerar mer värme än vad man tillför i el, så hamnar värmepumparna i de högsta klasserna.

KONTAKTA DIN KOMMUNALA RÅDGVARE

För att få hjälp med vad som passar bäst för ditt hus, kontakta din kommunala energi- och klimatrådgivare.

Den kommunala energi- och klimatrådgivningen är en kostnadsfri och kommersiellt oberoende tjänst som riktar sig till hushåll, små och medelstora företag, bostadsrättsföreningar och organisationer. En energi- och klimatrådgivare kan hjälpa dig att få en överblick över olika alternativ och känner till de lokala förhållandena där du bor. Den kommunala energi- och klimatrådgivningen finansieras med bidrag från Energimyndigheten.

Hitta kontaktuppgifter till din kommuns rådgivare på energimyndigheten.se/ekr.

Detta faktablad är framtaget 2022 inom projektet Resurseffektiv bebyggelse, ett insatsprojekt för Sveriges kommunala energi- och klimatrådgivare. Projektet drivs av Energikontoret Väst, Sydost och Örebro och finansieras av Energimyndigheten.